

REPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE

Številka: U-I-107/93-15

Datum: 9/12-1993

S K L E P

Ustavno sodišče je na seji dne 9/12-1993 obravnavalo pobudi Ervina Dokiča iz Pirana in Sonje Pavliha iz Litije in

s k l e n i l o :

Ustavno sodišče pobud ne sprejme in ne začne postopka za oceno ustavnosti 1., 9. in 11. člena, 2. in 3. odstavka 17. člena ter 76. a člena zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list RS, št. 18/93).

O b r a z l o ž i t e v

Pobudnici navajata, da izpodbijane določbe zaradi povratnega učinka posegajo v pridobljene pravice investitorjev v nasprotju s 155. členom ustave, postavljajo prizadete investitorje v neenak položaj pred zakonom v nasprotju s 14. členom ustave ter kršijo 2. člen ustave, po katerem je Slovenija pravna država. Izpodbijana določba 11. člena zakona naj bi bila tudi v nasprotju z 276. členom zakona o splošnem upravnem postopku, po kateri naj bi o odložitvi izvršbe lahko odločal le inšpekcijski organ in ne upravni organ iz 52. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor kot je določeno z izpodbijano določbo.

V svojih pojasnilih ministrstvo za okolje in prostor meni, da izpodbijane določbe zakona ne posegajo v pridobljene pravice investitorjev, ki so na nedovoljen način posegli v prostor pred uveljavitvijo spornih določb brez lokacijskega dovoljenja oziroma brez odločbe o dovolitvi priglasih del. Z zakonom naj torej ne bi mogle biti kršene pridobljene pravice investitorjev, ki jih ti sploh niso pridobili. Izpodbijani zakon omogoča takim investitorjem pridobiti novo pravico, to je pravico do legalizacije, če za to zaprosijo z vlogo in plačajo depozit po 11. členu zakona. Zaradi tega to ni obveznost, temveč možnost, glede katere se investitor sam odloči. Enako naj bi veljalo glede plačila nadomestila za degradacijo in uzurpacijo prostora po 76. a členu.

Tudi Sekretariat za zakonodajo in pravne zadeve Državnega zbora v svojem odgovoru zanika kršitve ustave. Z izpodbijanim 76. a členom naj bi se uveljavljal nov institut nadomestila za degradacijo in uzurpacijo prostora, ki po 17. členu istega zakona velja tudi za prejšnje investitorje (črnoograditelje), kolikor se odločijo za legalizacijo svojega posega v prostor. S tem naj bi bili prejšnji črnoograditelji izenačeni z investitorji, ki posegajo v prostor po uveljavitvi zakona. Pri tem naj bi bilo treba upoštevati celoten tretman prejšnjih črnoograditeljev, saj je njihov položaj, določen s prehodnimi določbami obravnavanega zakona, v resnici ugodnejši ob uporabi določb 11. in 17. člena tega zakona, s katerimi se daje prejšnjim investitorjem nedovoljenih posegov v prostor možnost izrecne odločitve prisilne izvršbe in naknadne legalizacije njihovih nezakonitih posegov v prostor. Z izpodbijanimi spremembami in dopolnitvami zakona naj bi se želelo razrešiti nastalo konfliktno stanje v zvezi z obstoječimi črnimi gradnjami, katerih investitorji niso pridobili pravic v zvezi z uporabo prostora. Glede določitve organa, ki opravlja upravno izvršbo, pa se odgovor na pobudi sklicuje na 277. člen zakona o splošnem upravnem postopku, ki v prvem odstavku dovoljuje posebno določitev organa s posebnim predpisom.

Ustavno sodišče pobud ni sprejelo.

Z izpodbijanim 1. členom zakona o spremembah in dopolnitvah se spreminja 73. člen zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86, 43/89, 26/90, 3/91 in 13/91), tako da je smiselno vključena tudi določba črtanega 74. člena zakona. Zato besedilo izpodbijanega člena, ki pooblašča organ urbanistične inšpekcije, da odredi odstranitev objekta oziroma njegovega dela, ki pomeni poseg v prostor brez lokacijskega dovoljenja ali odločbe o dovolitvi

priglašeni del, oziroma vzpostavitev prejšnjega stanja, ne pomeni strožje ureditve za investitorja od prejšnje. Navedena določba velja za investitorje, ki so nezakonito posegli v prostor po uveljavitvi obravnavanih sprememb in dopolnitev zakona.

Z izpodbijanem 9. členom novele se spreminja 81. člen zakona tako, da na novo določa kazni za prekrške zaradi kršitev zakona v tolarjih (prej v dinarjih in 30 dni zapora). Ta določba velja za kršitve zakona, storjene po uveljavitvi obravnavanega zakona o spremembah in dopolnitvah.

Izpodbijani 11. člen novele vsebuje prehodne določbe, ki omogočajo investitorjem, ki so nedovoljeno posegli v prostor pred uveljavitvijo obravnavanih sprememb in dopolnitev zakona, odlog prisilne izvršbe in legalizacijo njihovega posega pod pogojem, da vložijo v zakonitem roku zahtevo za odlog prisilne izvršbe in vplačajo depozit.

Po izpodbijanem 76. a členu novele so dolžni investitorji nedovoljenih posegov v prostor plačati nadomestilo za degradacijo in uzurpacijo prostora. Navedena obveznost velja za investitorje, ki na nedovoljen način posežejo v prostor po uveljavitvi obravnavanih sprememb in dopolnitev zakona; za investitorje, ki so na nedovoljen način posegli v prostor pred uveljavitvijo obravnavanih sprememb in dopolnitev zakona pa v primeru, ko so izkoristili možnosti za odlog prisilne izvršbe in legalizacijo posega po prehodnih določbah 11. in 17. člena novele.

V skladu z gornjimi ugotovitvami je ustavno sodišče med preizkusom obeh pobud ocenilo, da izpodbijane določbe zakona niso v neskladju z ustavo.

Investitorji, ki so na nedovoljen način posegli v prostor pred uveljavitvijo obravnavanih sprememb in dopolnitev zakona, s svojim dejanjem niso pridobili pravic, ki naj bi jih varoval pravni red, zato izpodbijane določbe zakona niso v neskladju z drugim odstavkom 155. člena ustave, ki določa, da samo zakon lahko določi, da imajo posamezne njegove določbe učinek za nazaj, če to zahteva javna korist in če se s tem ne posega v pridobljene pravice.

Z izpodbijanimi določbami zakona tudi ni kršena določba drugega odstavka 14. člena ustave, po kateri so vsi pred zakonom enaki. Na podlagi določb 11. in 17. člena obravnavanih sprememb in dopolnitev zakona so investitorji prejšnjih nedovoljenih posegov v prostor celo v ugodnejšem položaju od investitorjev nedovoljenih posegov v prostor po uveljavitvi obravnavanih sprememb in dopolnitev zakona. Dana jim je bila možnost odloga prisilne izvršbe in legalizacije posega, česar novi investitorji nedovoljenih posegov v prostor nimajo. Ti investitorji nedovoljenih posegov tudi niso diskriminirani v razmerju do tistih investitorjev, ki so legalno posegali v prostor, glede na velike materialne obveznosti slednjih pri zakonitem pridobivanju zemljišč, lokacijskih in gradbenih dovoljenj.

Glede na vse navedeno izpodbijane določbe tudi niso v neskladju z 2. členom ustave oziroma z načeli pravne države.

V pobudi zatrjevane neskladnosti izpodbijanih določb obravnavanega zakona z določbami zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list SFRJ št. 47/86, p.b.) za ta postopek niso relevantne, saj zakona ni mogoče razveljaviti zaradi neskladnosti z drugim zakonom. Poleg tega navedeni zakon v 2. členu omogoča, da so lahko posamezna vprašanja postopka v posebnem zakonu drugače urejena, v prvem odstavku 277. člena pa izrecno določa, da se s posebnim predpisom lahko pooblasti drug organ, da opravlja upravno izvršbo. Ta sklep je ustavno sodišče sprejelo na podlagi 7. člena ustavnega zakona za izvedbo ustave in 15. člena zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 39/74 in 28/76) v naslednji sestavi: predsednik dr. Peter Jambreč in sodniki dr. Tone Jerovšek, mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec, dr. Lovro Šturm, Franc Testen, dr. Lojze Ude in dr. Boštjan M. Zupančič. Sklep je sprejelo soglasno.

P r e d s e d n i k
dr. Peter Jambreč